

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Mysta In Pulpito Simplex, seu Dissertatio Theologica, De
Simplicitate, Quam Ecclesiasticus Præsul, in suggesto,
Nunquam non, sollicitus ac satagentius obervare debet**

Nitsch, Georg

Wolffenbuttelaë, MDCCXVI

VD18 13021338

Quaestio VIII.

urn:nbn:de:gbv:45:1-13753

commentarii nunquam Ecclesia nocent. (2.) Quo plures sunt, eo major accedit ecclesia utilitas. (3.) Per eos nemo à Scriptura præpeditur aut retrahitur, sed magis ad eam invitatur. (4.) Oves Christi agnoscunt vocem; quo fit, ut interpretationum varietas eis nocere non possit. c. 32. 33. cum in eorum lectionem incidetis, adhibe perpetuum censorem, spiritum DEI, ut sc. ex testimonio ejus, quod est verbum DEI, de universis judices c. 34. versio (Scriptura) non est ab uno solo tentanda, sed à compluribus; & id quidem cum perpetuis comitibus, oratione atque meditatione. Vid. Comment. de Prophetia. c. 35. 36. 37. 38. 39. tr. 3. c. 3. tr. 4. c. 24. Nulla profus sequela: Possunt errare viri interpretativi, ergo hic & nunc actu errant? Ex parte utique cognoscunt & prophetant, nam ille, qui secundum certam omnibus distribuit mensuram, multa sibi reservavit, ut semper nos habeat sibi discipulos; sed ex hoc tamen concludi nequit: Ergo nunquam non cespitant; nunquam non hallucinantur. Addo istud Paulinum: *Omnia probate, & quod bonum est, tenete.* I. Thess. 5, 21. Addo & hoc: *Spiritualis homo, omnia dijudicat, ipse vero à nemine dijudicatur.* I. Cor. 2, 15.

Quæstio VIII.

Simplex exedra, numne pura puta vocabula exigit biblica?

Resp. Fides non est verborum; sed genuini sensus verborum. Qua de causa etiam ne scriptores quidem *ἑὶς πρὸς ἑσῶς*, rem eandem, iisdem semper vocibus, in eadem linguâ exposuerunt. Greg. Nazianzenus istos, qui

quiusque adeo scripturæ S. adhærent, ut nihil velint
 admittere, nisi quod verbotim in illa extat, *Sycophan-*
tas vocabulorum vocat. Orat. VI. de spir. S. De Alexan-
 dro M. memoriæ proditum est, ad oceanum cum
 contenderet, eum Barbaros maritimos interrogare
 jussisse, quàm procul abesset mari? Barbari respon-
 derunt, nullum se mare, ne famâ quidem accepisse:
 Cœterum, tertio die perveniri posse ad aquam ama-
 ram, quæ corrumpet dulcem. Ex quo intelle-
 ctum, mare destinari, ab ignaris naturæ ejus. Curt.
 Lib. 9. Tantundem, credas, erit, sive dixeris vinum,
 sive fructus vitis; sive Christus, sive DEI & Mariæ Fi-
 lius. *Sunt*, ita pereleganter Danhauerus, qui, cum
 dicta scripturæ catenatim coherentia effundunt, se quam
 purissime *λειτουργία* divina prædicasse putant; Illos Musco-
 via audiat, ubi nefas textus biblicos, è suggestu explica-
 re; Eandem ajunt virtutem esse in verbo DEI, quæ fuit
 olim, cum à divinis viris ederetur, asso *ἁπλοῦς* simplici sen-
 su intelligendum; Hac arte religionis constantiam *ἁρμονίαν*
 symphoniam retineri; At vero, hac ratione spiritus ex-
 tingui, charismata illius relegari, Doctores Ecclesiæ
 nulli esse jubentur. Theol. Consc. Tom. I. p. 428. Salu-
 tare profecto monitum, quod jam jam nominatus
 Franc. Lambertus suppeditat: *Viderit Homilista, ne*
eorum amuletur ingentium, qui, ut præ cæteris spirituales
videantur, id solum agere videntur, ut multa undelibet ex
divinis scripturis consarcirent; quasi omnia ipsorum
scripta DEI purissima essent eloquia, interim parum ob-

servantes, an, quæ ex DEI scriptis assumunt, suis assertionibus congruant, vel non. Vid. Comment. de Prophet. Tract. 5. Cap. 33.

Quæstio IX.

Diversarum interpretationum sententiarumque fusior ac copiosior recensio, decetne cathedram simplicem?

Resp. Dedecet. Nam

1. Non fit ad ædificationem; sed ad variæ multijugæque eruditionis ostentationem. Inaniter se talis Ecclesiastes jactat, atque mercedem suam sic abstulit.

2. Rudis plebecula inter Paulum & Augustinum, Petrum & Chrysostrum discernere nequit; Facile pro tritico etiam arripit paleam.

3. Tantum abest, ut difficultates hac ratione tolerantur, ut potius augeantur, Auditoresque incerti incertiores reddantur. Præstat igitur unicam & optimam proponere sententiam, eandemque ex textus confirmare visceribus.

Quæstio X.

De terminis exoticis, latinis, grecis, hebraeis, gallicis, italicis &c. quid ais? num & hi simplicitati officiant ecclesiasticæ?

Resp. Utique; sed excipio, qui civitati jam sunt donati & nemini facile ignorati. Cachinnum excitaret, qui pro voce Natur diceret, die Zeuge Mutter aller Dinge; pro voce Materia, der Stoff einer Sache; pro voce Clavi Cordium ein Herzens-Schlüssel; pro voce Fenster/ein Tagesleuchter; pro voce Courante ein Schritt-Lauff; pro Courante simple, ein einfältiger oder einfacher Schritt-Lauff; pro Magnet, ein Seegel-Stein; Pro Compas ein See-